Spory při předání dokončeného díla objednateli

Předání dokončeného díla objednateli je v procesu realizace stavby zásadní moment, který má celou řadu právních důsledků. V tomto článku se budeme věnovat tomu, jaká práva a povinnosti mají při předávání díla objednateli obě strany smlouvy o dílo i tomu, jak se každá ze stran smlouvy může bránit před nepoctivým jednáním druhé strany.

Význam předání díla objednateli

Pro zhotovitele stavby je předání dokončeného díla objednateli důležité z těchto důvodů:

- **Na převzetí díla objednatelem obvykle závisí zaplacení ceny díla nebo jeho části zhotoviteli.** U větších staveb se můžeme setkat např. s tím, že je z každé dílčí faktury vystavené během výstavby strženo zádržné ve výši 10 % z fakturované částky, přičemž první polovina tohoto zádržného (tj. 5 %) má být zhotoviteli vyplacena ihned po předání díla a podepsání předávacího protokolu objednatelem.
- Podle § 2608 odst. 2 občanského zákoníku (dále jen „OZ") **přechází nebezpečí škody na díle na objednatele** v okamžiku předání díla. Zhotovitel proto od předání díla objednateli například již nemusí zajišťovat ostrahu staveniště.
- Předáním dokončeného díla objednateli **začnou běžet zákonné lhůty pro uplatnění vad** (viz § 2629 OZ) **a rovněž i záruční lhůta, po kterou zhotovitel ručí za jakost díla** (viz § 2619 odst. 2 OZ). Zhotovitel má pochopitelně zájem na tom, aby tyto lhůty uplynuly co nejrychleji, a aby se tím pádem také převzetí díla realizovalo co nejdříve.

Ze všech těchto uvedených důvodů zhotovitel obvykle usiluje o co nejvčasnější předání díla.

Pro objednatele má převzetí dokončeného díla právní následky, které korespondují s výše uvedenými právy a povinnostmi zhotovitele:

- Objednatel je po převzetí díla obvykle povinen vyplatit zhotoviteli **cenu díla nebo jeho část stanovenou ve smlouvě o dílo** (viz § 2610 OZ[1]). Vždy záleží na tom, jak je splatnost ceny stanovena ve smlouvě.
- Na objednatele **přechází nebezpečí škody na stavebním díle** (viz § 2608 odst. 2 OZ). Pokud tedy po převzetí díla na stavbě někdo něco zničí nebo odcizí, nemůže již objednatel požadovat nápravu po zhotoviteli.
- Objednateli **začnou dnem předání plynout zákonné i smluvní lhůty k uplatnění práv z vad díla** (zejména lhůta k uplatnění záruky za jakost).

Zásadním dokumentem, který předání díla potvrzuje, je předávací protokol podepsaný objednatelem a zhotovitelem. Právě na základě tohoto dokladu soud obvykle zjišťuje, zda a kdy bylo dílo dokončeno a předáno – některá rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, která se týkají předávacího protokolu, zmiňuji níže.

Převzetí díla s výhradami a bez výhrad

Z ustanovení § 2605 OZ[2] vyplývá, že převzetí díla může – z hlediska existence vad díla – proběhnout ve dvou formách: a) s výhradami, b) bez výhrad. Pokud objednatel převezme dílo bez výhrad, soud mu nepřizná právo ze zjevných vad díla, jestliže to zhotovitel namítne. Zhotovitelé mnohdy předkládají při předání zástupci objednatele předávací protokol, na kterém je již předtištěno, že se dílo přebírá bez výhrad. Je na objednateli, aby – pokud nějaké vady při přebírání díla zaznamenal – takové prohlášení přeškrtl a nalezené vady do protokolu zapsal. Vytknutí zjevných vad v předávacím protokolu je důležité proto, aby objednatel mohl úspěšně uplatňovat svá práva z těchto vad (například právo na jejich odstranění nebo právo na slevu z ceny díla).

Typické spory při předávání díla

Objednatel i zhotovitel si důležitost předání díla obvykle uvědomují, a proto v souvislosti s tímto krokem mnohdy dochází ke sporům. Typický konflikt při předávání díla vznikne z toho, že se zhotovitel domnívá, že své dílo dokončil, a vyzve objednatele k jeho převzetí. Objednatel však odmítá dílo převzít pro jeho skutečné či domnělé vady. Zhotovitel uznává, že dílo sice nějaké vady má, ale tvrdí, že jde jen o drobné vady a nedodělky, které nebrání užívání díla obvyklým způsobem. Objednatel s tím nesouhlasí a nadále odmítá dílo převzít.

Stává se také, že objednatel sice dílo užívá, ale odmítá podepsat předávací protokol, protože se chce vyhnout zaplacení částky, kterou má podle smlouvy při převzetí díla zaplatit. Variantou k této situaci je případ, kdy dílo spočívá v subdodávce, kterou generální zhotovitel stavby od svého subdodavatele nepřevzal (a nezaplatil mu za ni), a to i přesto, že objednatel (investor) celé stavby už od generálního dodavatele dílo převzal a užívá ho. Na druhé straně dochází k tomu, že zhotovitel nutí objednatele k převzetí díla, které má poměrně závažné vady, a hrozí mu, že pokud si dílo nepřevezme a nepodepíše předávací protokol, odveze zhotovitel ze stavby určité části díla, za které už objednatel zaplatil.

Kdy je objednatel oprávněn odmítnout převzetí díla

Pro tyto druhy sporů je významné ustanovení § 2628 OZ, které zní takto: ***„Objednatel nemá právo odmítnout převzetí stavby pro ojedinělé drobné vady, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání užívání stavby funkčně nebo esteticky, ani její užívání podstatným způsobem neomezují."*** Podle zákona tedy platí, že objednatel je povinen dílo převzít i v případě, když má dílo vady, které *nebrání užívání stavby funkčně nebo esteticky, ani její užívání podstatným způsobem neomezují*. Jsou-li vady závažnější (tj. pokud brání užívání stavby funkčně nebo esteticky, nebo její užívání omezují podstatným způsobem), může objednatel převzetí díla odmítnout.

Od této zákonné úpravy se smluvní strany samozřejmě mohou ve smlouvě o dílo odchýlit a stanovit si přísnější, nebo naopak měkčí předpoklady pro převzetí díla. Obvyklá smluvní formulace bývá o něco jednodušší, než jak je to uvedeno v zákoně, a zní např. takto: *„Objednatel je povinen dílo převzít i v případě, že má vady nebránící jeho užívání běžným způsobem."* Text ustanovení § 2628 OZ je pro objednatele o něco příznivější, protože umožňuje objednateli odmítnout převzetí i kvůli zásadním estetickým vadám.

Podle § 2607 OZ může být dokončení díla podmíněno také provedením určitých zkoušek. V takovém případě je pak podmínkou provedení díla i úspěšná realizace těchto zkoušek. Celé ustanovení § 2607 OZ zní takto:

„1. Má-li být dokončení díla prokázáno provedením ujednaných zkoušek, považuje se provedení díla za dokončené úspěšným provedením zkoušek. K účasti na nich zhotovitel objednatele včas přizve; nezúčastní-li se objednatel zkoušky a nevylučuje-li to povaha věci, nebrání to jejich provedení.

2. Výsledek zkoušky se zachytí v zápisu; není-li objednatel přítomen, potvrdí zápis místo něho hodnověrná, odborně způsobilá a nestranná osoba, jež se zkoušek zúčastnila. Nepříčí-li se to

povaze závazku, je zhotovitel povinen objednateli na jeho žádost zápis předat."

Objednatel si může ve smlouvě o dílo také vymínit, že nebude povinen dílo převzít, pokud mu zároveň objednatel nepředloží určité dokumenty (např. dokumentaci skutečného provedení stavby, atesty, zkoušky, prohlášení o shodě atd.).

Některá rozhodnutí Nejvyššího soudu související s předáním díla

Podívejme se nyní, jak se k předání díla a k významu předávacího protokolu staví Nejvyšší soud ČR (dále jen „NS"). K tomu je třeba říci, že i rozhodovací praxe NS se vyvíjí a není zcela jednotná, což je dobře vidět třeba na rozhodování o významu předávacího protokolu a důsledcích jeho (ne) podepsání. Rozhodnutí NS k těmto otázkám by šlo rozdělit do dvou kategorií:

Podle jedné části rozhodnutí se dílo bez podepsání předávacího protokolu objednatelem nemůže považovat za předané, a to i kdyby objednatel dílo užíval. Z těchto rozhodnutí citujeme:

Rozhodnutí NS sp. zn. 23 Cdo 4092/2007 ze dne 29. 10. 2009: *„Pokud je ve smlouvě specifikován způsob předání díla (v daném případě protokolární předání), nelze při absenci předávacího protokolu považovat dílo za předané a převzaté pouze na základě dalších okolností případu.* ***Existence předávacího protokolu tvoří hmotněprávní podmínku předání a převzetí díla.*** *… Právní posouzení věci odvolacím soudem, který dospěl k závěru, že předáním díla investorovi došlo i k předání díla mezi žalobcem a žalovanou, je tedy nesprávné.*[3]*"*

Stejně formalistický přístup zaujal NS v celkem nedávném **rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 2696/2020 ze dne 27.01.2022**, ve kterém řešil tuto situaci: Dne 14.7.2015 byla uzavřena smlouva o dílo, kterou se žalobkyně zavázala provést pro žalovanou montáž dlažeb v prodejně kuchyní za dohodnutou cenu 273 421 Kč. Ve smlouvě bylo dohodnuto, že po dokončení díla proběhne jeho formální předání objednateli. Podle čl. 10.3 smlouvy měl zhotovitel o průběhu přejímacího řízení pořídit protokol o předání a převzetí díla, ve kterém se mimo jiné uvede i soupis vad, pokud je dílo obsahuje, s termínem jejich odstranění. K žádnému předání díla však nedošlo, předávací řízení vůbec neproběhlo. Objednatel za dílo nezaplatil, neboť nebylo podle něj řádně dokončeno a ani ho nepřevzal. Zhotovitel i přesto tvrdil, že dílo dokončeno bylo a požadoval jeho zaplacení, neboť objednatel dílo již několik let užíval. Věcí se zabýval Nejvyšší soud, který dospěl k závěru, že i podle nynějšího občanského zákoníku platí, že bez podepsání předávacího protokolu nelze dílo považovat za převzaté a že zhotovitel v daném případě nemá nárok na zaplacení ceny díla, a to ani z titulu bezdůvodného obohacení.

Na druhou stranu, existují i rozhodnutí, ve kterých Nejvyšší soud či Ústavní soud podepsání předávacího protokolu nepovažoval za nutnou podmínku k tomu, aby měl zhotovitel nárok na zaplacení ceny díla, pokud bylo dílo dokončeno a objednatel ho fakticky užívá.

Z těchto méně formalistických rozhodnutí cituji **z rozsudku NS sp. zn. 23 Cdo 996/2018 ze dne 13. 6. 2018**: *„Je-li sice mezi stranami dohodnuto, že bude sepsán protokol o předání a převzetí předmětu díla, ale sepsání tohoto protokolu není podmínkou předání předmětu díla, je zhotovitel povinen protokol sepsat, ale to, že jej objednatel nepodepsal, nemá vliv na vznik nároku na zaplacení ceny díla."*[4] V dané věci bylo mezi stranami smlouvy dohodnuto pouze to, že o předání díla bude podepsán předávací protokol, avšak bez uvedení dalších důsledků či významu protokolu. NS za této situace nesouhlasil s tvrzením objednatele, že když nepodepsal předávací protokol, dílo se nepovažuje za dokončené a objednatel nemá povinnost zaplatit jeho cenu. Z toho pro objednatele vyplývá, že by se měl snažit o to, aby smlouva výslovně stanovila, jaké jsou důsledky podepsání předávacího protokolu.

Ve prospěch zhotovitele vyznívá také **nález Ústavního soudu sp. zn. II ÚS 1625/18 ze dne 13. 11. 2019**, jehož závěr by se dal shrnout takto: jestliže objednatel dílo užívá, považuje se za převzaté i v případě, že ho objednatel formálně nepřevzal. Tento názor zaujal v dané kauze už okresní soud a Ústavní soud jej následně podpořil; ze zmíněného nálezu cituji: *„Okresní soud nepovažuje samotný fakt, že ze strany žalovaného nedošlo k podpisu předávacího protokolu, za právně významný.* ***Argumentace stěžovatelů, že jim dodnes nebylo dílo předáno, za situace, kdy rodinný dům dostavěli a řadu let v něm bydlí, je neudržitelná.*** *Když stěžovatelé zhotovené dílo převzali, vedlejší účastnice má nárok na zaplacení poslední smluvené splátky ceny díla ve výši 125 000 Kč, pročež okresní soud v tomto rozsahu žalobě vyhověl. …* ***To, že stěžovatelé odmítli podepsat protokol o převzetí díla z důvodů, že neměli možnost vyjádřit do něj své námitky, a že jim nebyl předán originál stavebního deníku, nebrání závěru, že k faktickému převzetí díla na schůzce došlo. …*** *Nelze přisvědčit námitce, že za nepředané má být považováno fakticky převzaté a roky užívané dílo, proti jehož zhotovení (ve smyslu vad díla) stěžovatelé v řízení ničeho nenamítali, toliko z důvodu, že stěžovatelé nemohli do zápisu o předání vepsat své stanovisko, že dílo přijímají."*

Praktická doporučení pro objednatele a pro zhotovitele

Podívejme se nyní na to, co by měla každá ze stran smlouvy udělat pro to, aby byla její právní

situace při předání díla co nejvýhodnější a aby minimalizovala právní rizika související s předáváním díla.

Doporučení pro objednatele:

a) Pro objednatele je důležité především to, aby dílo při jeho přebírání podrobně zkontroloval a zapsal všechny zjištěné vady díla do předávacího protokolu (již jsem uvedl, že podle § 2628 OZ dílo musí být převzato i s vadami, pokud se jedná pouze o ojedinělé drobné vady, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání užívání stavby funkčně nebo esteticky, ani její užívání podstatným způsobem neomezují).

b) Objednatel by měl dohlédnout na to, aby tento soupis vad podepsal i zhotovitel. Obecně je vhodné, aby obě strany podepsaly či aspoň parafovaly každou stránku předávacího protokolu; díky tomu pak bude obtížné předávací protokol následně falšovat (např. vyměňováním jeho stránek).

c) Případně je vhodné v protokolu stanovit i lhůtu pro odstranění vad.

d) V ustanovení smlouvy o předání dokončeného díla by mělo být podle konkrétních okolností uvedeno, jaké funkční vlastnosti musí dílo mít, jaké zkoušky mají být před jeho předáním provedeny a jaké dokumenty musí zhotovitel při předání objednateli předat. Smlouva zároveň může stanovit, že pokud něco z toho bude chybět, není objednatel povinen dílo převzít.

e) Pokud má být zaplacení určité částky vázáno až na podpis předávacího protokolu, je třeba to ve smlouvě výslovně uvést. Právní následky podepsání či nepodepsání protokolu je třeba specifikovat ve smlouvě o dílo (k tomu viz závěry rozhodnutí NS sp. zn. 23 Cdo 996/2018). Smlouva tedy např. může stanovit, že zhotovitel má nárok na vyplacení poloviny zádržného do 7 dnů po podepsání předávacího protokolu objednatelem.

f) V neposlední řadě je vhodné do smlouvy zařadit ustanovení o tom, že dílo musí být při předání uklizené a čisté a že zhotovitel musí odstranit následky stavební činnosti i z okolí stavby.

Doporučení pro zhotovitele:

Pro zhotovitele je důležité, aby objednatel nemohl bezdůvodně odmítat převzetí díla či podepsání předávacího protokolu. Zhotovitel by tedy měl ve smlouvě předem reagovat na tyto situace, které se pravidelně opakují:

- Objednatel dílo užívá, ale formálně ho nepřevzal (nepodepsal předávací protokol) a odmítá zaplatit část ceny díla, která byla splatná po předání.
- Generální zhotovitel nepřevzal dílo (subdodávku) od svého subdodavatele, ale celou stavbu zároveň předal investorovi. Subdodavateli však za jeho subdodávku nebylo zaplaceno.

Tomu lze ve smlouvě o dílo předejít např. těmito ustanoveními:

a) Ustanovení o tom, že dílo musí být objednatelem převzato i s drobnými vadami a nedodělky nebránícími užívání díla obvyklým způsobem. To však již vyplývá z § 2628 OZ (viz výše), takže je vlastně nadbytečné upravovat tuto záležitost ve smlouvě.

b) Ustanovení, podle něhož má objednatel povinnost dílo převzít a podepsat předávací protokol, pokud bude dílo splňovat podmínky pro převzetí podle § 2628 OZ či podle smlouvy. Ve smlouvě bude zároveň uvedeno, že pokud objednatel tuto svou povinnost poruší, bude povinen zaplatit zhotoviteli za každý den prodlení s převzetím díla smluvní pokutu v určité výši.

c) Dalším mechanismem vhodným prakticky pro všechny zúčastněné je předání celého díla i subdodávky jedním předávacím protokolem, v němž konečný objednatel (investor) s generálním zhotovitelem potvrdí dokončení a převzetí celého díla, a zároveň si generální zhotovitel a jeho subdodavatel potvrdí dokončení a převzetí subdodávky (ve stavbařské hantýrce se tento postup někdy označuje jako „trojpředání" nebo „čtyřpředání", podle počtu zúčastněných subdodavatelů). To má smysl zejména v případě, že většinu díla tvoří subdodávka a činnost generálního zhotovitele spočívá spíše v koordinaci prací.

d) Kromě toho by smlouva o dílo mohla stanovit, že dílo se považuje za předané i v případě, že jej objednatel nepřevzal (nepodepsal předávací protokol), ale fakticky dílo užívá.

e) Smlouva mezi generálním zhotovitelem díla a jeho subdodavatelem by také mohla stanovit, že převezme-li dílo jeho konečný objednatel (investor), má se bez dalšího za to, že bylo dokončeno a převzato i dílo subdodavatele.

f) Kromě toho je možné ve smlouvě dohodnout, že se dílo považuje za předané i v případě, že zhotovitel vyzval objednatele k převzetí díla, ale objednatel se k převzetí nedostavil.

To, že si strany smlouvy o dílo mohou dohodnout, že se dílo považuje za převzaté, i když ho objednatel ve skutečnosti nepřevzal, potvrdil Nejvyšší soud v rozsudku sp. zn. 23 Cdo 1001/2021 z 23.3.2022. NS se v tomto rozhodnutí zabýval smlouvou o dílo na rekonstrukci chaty uzavřenou dne 15. 4. 2014. V této smlouvě bylo sjednáno, že **nedostaví-li se objednatel bezdůvodně a opakovaně (nejméně 2×) k přejímce díla či jiným způsobem bezdůvodně zmaří konečné předání díla a vyhotovení předávacího protokolu, považuje se dílo za řádně a včas předané**. Zatímco okresní a krajský soud dospěly k závěru, že je toto ujednání neplatné, NS změnil svou dosavadní judikaturu a připustil platnost ujednání, ve kterém se smluvní strany dohodnou na tzv. právní domněnce nebo fikci (v tomto případě tedy na tom, že se dílo považuje za převzaté, i když ve skutečnosti převzato nebylo). Ze zmíněného rozhodnutí NS cituji: *„Užijí-li strany smlouvy pro vyjádření určitého jimi předvídaného následku slovní výrazy, které v právních normách obvykle vyjadřují právní domněnky či právní fikce (např. ‚považuje se', ‚má se za', ‚platí, že'),* ***není takové smluvní ujednání pouze z tohoto důvodu neplatné****. Při posouzení, zdali takové ujednání je v rozporu se zákonným zákazem nebo se příčí dobrým mravům, je třeba v každém jednotlivém případě zkoumat, co je obsahem daného ujednání. Současně je třeba hodnotit i právní postavení stran, v jakém ujednání uzavřely, zdali jde o rovnovážný vztah stran, např. podnikatelů, případně zdali jde o vztah podnikatele na straně jedné a slabší strany na straně druhé, ať už spotřebitele, nebo podnikatele slabší strany.* ***Dohoda dvou podnikatelů při jejich podnikatelské činnosti o tom, že ‚dílo se považuje za předané, nedostaví-li se objednatel bezdůvodně a opakovaně (nejméně 2×) k přejímce díla'****, směřující ke smluvní úpravě podmínek předání díla jako jednoho z předpokladů vzniku práva zhotovitele na zaplacení ceny díla, není právní úpravou občanského zákoníku sama o sobě zakázána, ani se bez dalšího nepříčí dobrým mravům."*

Řekněme si ještě, co by měl zhotovitel dělat, pokud jej smlouva proti neoprávněnému odmítnutí předávky díla nechrání, objednatel toho využije a protiprávně odmítá jinak dokončené dílo převzít. Pro případný soudní spor by si měl zhotovitel opatřit důkazy o tom, že dílo bylo k určitému datu dokončeno (fotografie, video, nezávislí svědci, znalecký posudek). V řízení před soudem může být přitom důležité, aby byl zhotovitel schopen prokázat datum pořízení těchto důkazů – například kvůli vyvrácení objednatelova tvrzení, že dílo dokončil opožděně. K tomu poslouží zejména znalecký posudek, v němž znalec potvrdí, který konkrétní den si dílo prohlédl a v jakém stavu se v ten den dílo nacházelo.

Zhotovitel by si měl také prověřit, zda objednatele vyzval k převzetí díla v souladu se smlouvou, zda tato výzva byla objednateli skutečně doručena ve lhůtě stanovené ve smlouvě a zda to bude

schopen prokázat před soudem (a to včetně dokladu o doručení výzvy objednateli v určité době). Na druhé straně, pokud zhotovitel nedodržel určitou smluvní lhůtu stanovenou v rámci předávacího procesu, nebude to ještě znamenat, že se na dílo automaticky pohlíží jako na nedokončené.

V tomto článku se zmiňujeme jen o některých právních aspektech dokončení a převzetí díla objednatelem. K této věci existuje i celá řada dalších soudních rozhodnutí, jejichž uvedení již přesahuje možnosti tohoto příspěvku. Sporům souvisejícím s převzetím díla se nelze zcela vyhnout, ale vhodnou úpravou ve smlouvě o dílo lze některým krizovým situacím předejít nebo zmírnit jejich následky.

JOSEF ČERNOHLÁVEK

Ilustrační foto: iStock

Dr. Josef Černohlávek (1970)*
je advokát a rozhodce se specializací na stavební právo. Vystudoval Právnickou fakultu Univerzity Karlovy a advokátem se stal roku 1996. Od roku 1998 provozuje vlastní advokátní praxi v rámci advokátní kanceláře AK Ürge & Černohlávek. Více na www.advokatcernohlavek.cz

POZNÁMKY
1 § 2610 OZ:
1) Právo na zaplacení ceny díla vzniká provedením díla.
2) Je-li dílo přejímáno po částech, vzniká právo na zaplacení ceny za každou část při jejím provedení.
2 § 2605 OZ:
„(1) Dílo je dokončeno, je-li předvedena jeho způsobilost sloužit svému účelu. Objednatel převezme dokončené dílo s výhradami, nebo bez výhrad.
(2) Převezme-li objednatel dílo bez výhrad, nepřizná mu soud právo ze zjevné vady díla, namítne-li zhotovitel, že právo nebylo uplatněno včas."
3 Stejný názor vyslovil NS také v rozhodnutích sp. zn. 23 Odo 1724/2006 ze dne 31. 3. 2009, sp. zn. 23 Cdo 799/2009 ze dne 22. 4. 2009 a sp. zn. 23 Cdo 3948/2010 ze dne 18. 11. 2010.
4 Obdobný názor je uveden i v rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 23 Cdo 1505/2013 ze dne 4. 3. 2015.

SPECIALISTA NA STAVEBNÍ PRÁVO

Autor článku, advokát **Dr. Josef Černohlávek**,
nabízí své právní služby zejména v těchto oblastech:

- **PRÁVNÍ POMOC PŘI SPORECH MEZI OBJEDNATELEM A ZHOTOVITELEM:**
  – spory z nároků na zaplacení víceprací,
  – spory vyplývající z růstu ceny stavebních materiálů a prací,
  – spory z vad díla,
  – spory týkající se vad projektové dokumentace,
  – spory s majitelem sousední nemovitosti,
  – spory o náhradu škody způsobené stavbou,
  – spory týkající se smluvních pokut.
- **OSTATNÍ SPORY SOUVISEJÍCÍ SE STAVEBNÍ ČINNOSTÍ**
- **ODSTOUPENÍ OD SMLOUVY O DÍLO A NÁSLEDNÉ VYPOŘÁDÁNÍ STRAN**
- **KRITIKA NEVYHOVUJÍCÍCH ZNALECKÝCH POSUDKŮ V ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM**
- **ÚPADEK OBJEDNATELE ČI ZHOTOVITELE**
- **ZASTUPOVÁNÍ V SOUDNÍM A ROZHODČÍM ŘÍZENÍ OBECNĚ**
- **ZASTUPOVÁNÍ V ŘÍZENÍ PŘED STAVEBNÍM ÚŘADEM, OBRANA PROTI STAVBĚ NA SOUSEDNÍM POZEMKU**
- **SEPISOVÁNÍ SMLUV O DÍLO A DALŠÍCH SMLUV, KTERÉ SE TÝKAJÍ NEMOVITÝCH VĚCÍ**
- **DALŠÍ PRÁVNÍ SLUŽBY TÝKAJÍCÍ SE STAVEBNICTVÍ A NEMOVITÝCH VĚCÍ**

Více na:
www.advokatcernohlavek.cz

Dr. Josef Černohlávek
Advokátní kancelář Ürge & Černohlávek
Jungmannova ul. 31, Praha 1, e-mail: cernohlavek@ur.cer.cz, tel. 224 494 530